

Bya-Bladet

Älvsbyns Forskarförening

www.älvbyforskarna.se

Nummer 39

Mars 2020

Årgång 12

Den sittande kvinnan är Mathilda Fredrika Olofsdotter född 1867 i Gammelträsk, Piteå. Hon var gift med Johan Backlund född 1860 i Älvsbyn. De bodde i Ytterbäck. Men vem är den andra kvinnan? Finns det någon läsare som vet?

Ordföranden har ordet

Tack Gun Jonsson

Redaktörens Ruta

Polarklämmans moder

Den gamla bilden berättar

Bondens byggnader förr

Bilder från Oberå

Presentation av en styrelseledamot

Bokhandeln

Anslagstavlan

Fria Enskilda

ELFSEBY

Vår ordförande Anders Sandström har ordet

Årsmötet måste flyttas

Till följd av coronapandemin och Folkhälsomyndighetens rekommendationer (krav) på max åtta personer vid sammankomster kan vi tyvärr inte hålla årsmötet inom föreskriven tid, vilket enligt stadgarna är senast vid mars månads utgång. Årsmötet 2021 var inplanerat till den 9/3 men i nuläget kan vi inte säga när det kan hållas. Det här är både en hälsofråga och en demokratifråga. Våra medlemmar måste kunna delta på ett årsmöte utan att känna oro för sin hälsa. Det är likadant med "Öppet hus" under måndagseftermiddagar i Forskarhörnan. Vi kan inte öppna upp dessa sammankomster under rådande omständigheter. Förhoppningsvis blir det bättre när folk blir vaccinerade och vi närmar oss sommarhalvåret. Detta virus verkar ju delvis vara säsongberoende. Vi hör av oss i god tid före årsmötet – när det nu kan hållas. I nuläget vet ingen när detta kan ske.

Annars hoppas jag att de flesta har haft gott om tid för egna forskningar på digitala forum. Jag vill gärna slå ett slag för Riksarkivets (RA) digitaliserade material som är helt

gratis, bara man har tillgång till dator och uppkoppling på internet. Det man finner där är sådant som jordeböcker, mantalslängder, landskapshandlingar samt roterings- och utskrivningslängder, för att nu nämna något. Kanske lite svårtillgängligt på grund av svårtolkad skrivning, men ofta den enda källan som finns om man vill tränga bortom kyrkobokföringen. Själv har jag bland annat funnit en invandrad tysk soldat på 1660-talet, som uppges vara född i Königsberg (nuvarande Kaliningrad), som gav upphov till gårdsnamnet "Tiisk" i Antnäs. Jag hittade också uppgifter om en långt avlägsen anfader, Joen Matsson (1630-1710), som vid ungefär samma tid uppgavs tjäna som mönsterskrivare vid ett kompani knektar från Luleå socken. Det gav mig faktisk något av en aha-upplevelse, ty tjänsten ifråga krävde både läs- och skrivkunnighet, och här fann jag alltså bevis på att en förfader för nästan 400 år sedan hade dessa färdigheter. Mycket mer står säkert att finna för den som söker.

Rulla 1660 5/5 där Jon Massån står skriven som mönsterskrivare under kapten Gynther Rosenskylls kompani.

Slutligen vill jag på föreningsvägnar tacka Gun Jansson för att mångårigt och förtjänstfullt redaktörskap för Byabladet, samtidigt som jag hälsar vår nya redaktör Elisabet Nordebo välkommen!

Anders Sandström
Ordförande

Styrelseledamoten

Från och med detta nummer kommer vi att presentera en ledamot i forskarföreningens styrelse i varje nummer, och vi gör det genom att berätta om personens anor. Först ut är vår ordförande Anders Sandström. Han kommer från Långnäs, Luleå där han föddes 1948. Hans närmaste anor bodde i byar mellan Luleå och Piteå. På faderslinjen kom släkten på 1770-talet från Nederkalix till Måttsund. På fotografiet till höger ser vi Anders farfars föräldrar Petter Sandström och Stina Johanna Wallin med sina två äldsta barn. Fotot är taget omkring 1875.

<i>far</i> Alvar Sandström f. 1915 i Långnäs d. 1996 i Luleå
--

<i>mor</i> Gerda Engström f. 1913 i Ersnäs d. 1999 i Luleå
--

<i>farfar</i> Erik Axel Sandström f. 1882 i Långnäs d. 1934 i Långnäs

<i>farmor</i> Emma Elina Öberg f. 1888 i Alvik d. 1942 i Långnäs
--

<i>morfar</i> Erik Axel Engström f. 1868 i Ersnäs d. 1952 i Boden

<i>mormor</i> Agnes Maria Berglund f. 1885 i Ahlskatan d. 1977 i Luleå
--

<i>farfars far</i> Petter Sandström f. 1840 i Måttsund d. 1919 i Långnäs
--

<i>farfars mor</i> Stina J. Wallin f. 1846 i Långnäs d. 1903 i Långnäs
--

<i>farmors far</i> Olov Albert Öberg f. 1855 i Bjursträsk d. 1905 i Långnäs

<i>farmors mor</i> Maria M. Bergman f. 1858 i Alvik d. 1989 i Långnäs

<i>morfars far</i> Johan F. Engström f. 1834 i Ersnäs d. 1892 i Ersnäs
--

<i>morfars mor</i> Johanna Holmgren f. 1835 i Bergsviken d. 1916 i Ersnäs

<i>mormors far</i> Carl Adolf Berglund f. 1850 i Ahlskatan d. 1925 i Ahlskatan
--

<i>mormors mor</i> Maria K. Engström f. 1856 i Rosvik d. 1940 i Ahlskatan

<i>farfars farfar</i> Erik E:son Sandström f. 1813 i Måttsund d. 1875 i Måttsund
<i>farfars farmor</i> Maja Lisa Ahlman f. 1814 i Alvik d. 1899 i Måttsund

<i>farfars morfar</i> Nils Petter Wallin f. 1818 i Långnäs d. 1912 i Långnäs
<i>farfars mormor</i> Stina Lisa Hansdtr f. 1812 i Antnäs d. 1896 i Långnäs

<i>farmors farfar</i> Olov A. Öberg f. 1829 i Båtskatan d. 1891 i Långnäs
<i>farmors farmor</i> Anna Lisa Åström f. 1828 i Bjursträsk d. 1864 i Bjursträsk

<i>farmors morfar</i> Erik Bergman f. 1833 i Alvik d. 1894 i Alvik
<i>farmors mormor</i> Maja Lena Nilsson f. 1836 i Långnäs d. 1920 i Alvik

<i>morfars farfar</i> Okänd
<i>morfars farmor</i> Anna G. Johansdtr f. 1812 i Ersnäs d. 1886 i Ersnäs

<i>morfars morfar</i> Anders Holmgren f. 1795 i Svensbyn d. 1868 i Alvik
<i>morfars mormor</i> Ulrika Segergren f. 1805 i Svensbyn d. 1840

<i>mormors farfar</i> Per Ersson Berglund f. 1803 i Rosvik d. 1882 i Ahlskatan
<i>mormors farmor</i> Anna K. Jakobsdtr f. 1811 i Långnäs d. 1879 i Ahlskatan

<i>mormors morfar</i> Jonas F. Engström f. 1830 i Ersnäs d. 1902 i Rosvik
<i>mormors mormor</i> Maria J. Nording f. 1839 i Långviken d. 1870 i Rosvik

Ett stort TACK till Gun!

Efter många aktiva år i Älvsbyns forskarförening har Gun Jonsson lämnat sina uppdrag. - Det känns som om jag äntligen har blivit pensionär nu vid 82 år, säger hon med ett skratt.

När föreningen bildades 2006 blev Gun den första ordföranden. De var några stycken som var med i en studiecirkel i släktforskning och i samband med det besökte de föreningarna i Boden och Piteå. Särskilt många besök blev det hos Bodenföreningen och där föddes tanken att starta en egen förening i Älvsbyn.

- Men då gällde det att ha en ordförande och det ville ingen i gruppen vara. Till slut hängde det på mig om det skulle bli någon förening eller inte, berättar Gun.

Hon var kvar som ordförande till 2012. Under dessa år utvecklades föreningen mycket. Olika verksamheter och projekt starades upp och genomfördes, som studiecirklar, måndagsträffar, resor, insamling av gamla fotografier och att skriva ner historiska berättelser från Älvsbyn.

Bya-Bladet

- När vi gjorde hemsidan blev det en del förändringar. Vi kunde komma ut med så mycket mer information om föreningen och bygdens historia, säger Gun.

Det var dock fortfarande många medlemmar då som inte hade internet och därför började styrel-

sen prata om att de också borde ha ett informationsblad till medlemmarna. Det första Bya-Bladet kom ut i mars 2010. Det hade fyra sidor och innehöll enbart föreningsinformation. Gerd Öhman skrev det de första åren, men sedan tog Gun över som redaktör och det har hon fortsatt med ända till nu.

- Det kom in mycket material från medlemmarna så bladet växte och växte, berättar hon.

Gun tycker att det har varit roligt att göra Bya-Bladet men känner också att det är skönt att inte längre behöva tänka på att det måste bli klart.

- Det har tagit mycket tid att göra bladet. Nu först känns det som att jag har fått lite fritid, säger hon.

Ovärderligt

En kort sammanfattning på Gun Jonssons gärning i Älvsbyns forskarförening är att den är ovärderlig. Hur många kreativa timmar hon har lagt ner på föreningen kan nog ingen uppskatta, inte ens hon själv. Från styrelsen och hela föreningen vill vi rikta ett ljungande tack till Gun för allt arbete i alla år och samtidigt önska henne många lugna timmar med sin egen släktforskning och allt annat som hon nu har tid att göra.

Gun Jonssons anor i fyra

generationer. Det är trevligt att känna till lite om personers anor, eller hur! Därför presenterar vi Guns anor. Hon föddes i Granträsk 1938 och växte upp där. Hennes anor i de närmaste generationerna kommer på faderssidan så gott som uteslutande från Älvsbybygden. På moderssidan kommer de från byar i Piteå och från Ersnäs i Luleå. På bilden ser vi Guns mormors föräldrar Brita och Jonas Fahlman.

far
Karl Seger
f. 1902 i Tvärån
d. 1985 i Älvsbyn

mor
Maria Olofsson
f. 1900 i Skomanstjälen, Piteå
d. 1971 i Granträsk

farfar
Fredrik Seger
f. 1871 i Tvärån
d. 1957 i Tvärån

farmor
Maria Lundgren
f. 1879 i Granträsk
d. 1972 i Älvsbyn

morfar
Janne Olofsson
f. 1874 i Arnemark
d. 1961 i Skomanstjälen

mormor
Lovisa Fahlman
f. 1871 i Skomanstjälen
d. 1961 i Skomanstjälen

farfars far
Jonas Jonsson Seger
f. 1820 i Alter
d. 1912 i Tvärån

farfars mor
Greta Johansdtr
f. 1830 i Tvärån
d. 1901 i Tvärån

farmors far
Johan Johansson Lundgren
f. 1851 i Granträsk
d. 1914 i Granträsk

farmors mor
Brita Wiklund
f. 1853 i Byn,
Älvsbyn
d. 1907 i Granträsk

morfars far
August Olofsson
f. 1849 i Arnemark
d. 1917 i Stridholm

morfars mor
Maria Margareta Nilsdotter
f. 1849 i Ersnäs
d. 1919 i Stridholm

mormors far
Jonas Fahlman
f. 1837 i Håkansön
d. 1907 i Skomans-
tjälen

mormors mor
Brita Markström
f. 1832 i Skomans-
tjälen
d. 1907 i Skom:tjn

farfars farfar
Jonas Eliasson Seger
f. 1786 i Sikfors
d. 1866 i Asplövberg

farfars morfar
Johan Ölund Persson
f. 1803 i Hälleström
d. 1860 i Tvärån

farmors farfar
Johan Andersson Ölund
f. 1825 i Arnemark
d. 1885 i Granträsk

farmors morfar
Olof Johansson Viklund
f. 1821 i Lillträsk
d. 1907 i Granträsk

morfars farfar
Olof Svensson
f. 1813 i Arnemark
D. 1909 i Arnemark

morfars morfar
Nils Eriksson Ersson
f. 1800 i Ersnäs
d. 1877 i Ersnäs

mormors farfar
Jon Pederson Fahlman
f. 1803 i Håkansö
d. 1857 i Håkansö

mormors morfar
Johan Svensson Markström
f. 1806 i Arnemark
d. 1877 i Skom:tjn

farfars farmor
Christina Pehrsdtr
f. 1805 i Hälleström
d. 1896 i Asplövberg

farfars mormor
Stina Andersdtr
f. 1807 i Tvärån
d. 1877 i Tvärån

farmors farmor
Sofia Eriksdotter
f. 1823 i Öjebyn
d. 1888 i Granträsk

farmors mormor
Anna Jonsdotter
f. 1819 i Byn,
Älvsbyn
d. 1904 i Granträsk

morfars farmor
Sophia Eriksdotter
f. 1811 i Roknäs
d. 1863 i Arnemark

morfars mormor
Maria Olofsdotter
f. 1817 i Pitholm
d. 1891 i Ersnäs

mormors farmor
Elsa Johansdtr Åström
f. 1804 i Håkansö
d. 1857 i Håkansö

mormors mormor
Brita Larsdotter
f. 1798 i Håkansö
d. 1878 i Skomans-
tjälen

Redaktörens Ruta

Jag som är ny redaktör för Bya-Bladet heter Elisabet Nordebo och är en ny-gammal Älvsbybo. Jag flyttade hit första gången våren 1988 och bodde då här i 22 år. I tio år var jag sedan borta från Älvsbyn men flyttade tillbaka våren 2020. Redan innan flytten hade jag bestämt mig för att gå med i forskarföreningen. Jag hoppades kunna starta upp dna-kaféer och hade även en annan idé, men tyvärr har ju inget av det varit möjligt nu, men snart ska vi väl kunna ha verksamhet igen.

Innehåll	sida
Ordföranden har ordet	2
Tack Gun!	4
Redaktörens ruta	6
Polarklämmans moder	8
Den gamla bilden berättar	10
Bondens byggnader förr ...	14
Bilder från Oberá	16
Bokhandeln.....	20
Anslagstavlan	21

Att jag skulle bli tillfrågad om att göra Bya-Bladet hade jag inte tanke på, men jag funderade inte länge innan jag svarade ja. Jag har stor erfarenhet från tidnings- och även bokproduktion efter många år som journalistutbildad frilansskribent. Det känns jätteroligt att skriva, redigera och layouta Bya-Bladet även om det är en hög ribba att nå upp till efter Gun Jonsson. Jag hoppas att du som läser kommer att tycka att den är lika bra som tidigare. Jag hoppas också att du vill bidra med material till Bya-Bladet, det behövs och kommer att uppskattas. Ring mig på 070 - 614 86 78 eller mejla till elisa.nordebo@gmail.com med dina tips, förslag eller färdiga texter och bilder.

Bya-Bladet kommer i grunden att vara detsamma som tidigare, men en del nyheter och förändringar blir det också. Det första som märks är nog att utseendet är lite ändrat. En nyhet är att en gammal bild får berätta något för oss i varje nummer. I det här numret är det ett hemlighetsfullt vykort som skickades 1904. Trots sin anonymitet berättar det en intressant historia.

I varje nummer blir det någon artikel som passar ihop med årstiden eller med någon aktuell händelse i kommunen. I detta nummer är det ett reportage om Greta Nilsson, ”polarklämmans moder”. Vad kan passa bättre när polarklämmor sedan några månader redan görs igen efter branden och det nya bageriet har börjat byggas. I nästa nummer blir det något som påminner om en sommar i Älvsbyn för länge sedan.

En annan nyhet är att en styrelseledamot kommer att presenteras i varje nummer. Inte bara med namn och bild utan också med sina anor. Jag tycker att det är intressant för oss släkt- och bygdehistoriskt intresserade. Du har nog redan sett att i detta nummer börjar vi med vår ordförande Anders Sandström. Även Gun Jonssons och mina anor finns i detta nummer.

Jag tänkte också passa på att berätta om mitt släktskap med Älvsbyn. Jag har inga Älvsbyanor, men ganska många dna-träffar med Älvsbybor. De flesta är avlägsna släktskap och jag har bara lyckats hitta kopplingen till några få av dem. Mina närmaste släktingar i Älvsbyn är ättlingar till min mormors moster Klara Lomm som föddes 1853 i Nederkalix. Hon gifte sig med Olof Björk född 1830-04-28 i Byn, Älvsbyn. De bosatte sig i Nybyn. Olof dog 1906 och Klara 1939. Minst tre av deras åtta barn blev vuxna och bodde kvar i Älvsbyn. De hette Björk i efternamn: August Leonard född 1876, Johan Hugo född 1886 och Frans Axel född 1891. Jag har ett antal fyrmänningar i Älvsbyn som är ättlingar till dem. Hör gärna av dig om du är en av dem eller är släkt med dem på annat sätt. Om du har dna-träff med mig, min mamma Märtha Salomonsson eller moster Ingrid Nord får du också jättegärna höra av dig.

Till sist vill jag bara säga att om inte annat anges så har jag skrivit artiklarna. Trevlig läsning!

Mina anor i fyra generationer. Jag föddes i Burträsk 1959 och växte upp i Norsjö dit vi flyttade när jag var sju år.

Fotot till höger är min farfars morfar prosten Johan Fritzner Greve. Till vänster är morfars farfar nybyggaren och postföraren Johan Johansson Ylitalos bomärke.

På pappas sida är alla födda och döda i Norge om det inte står något annat.

far
Kaare Juul
f. 1924 i Bærum, Norge
d. 1997 i Skellefteå

mor
Märtha Margareta Salomonsson
f. 1930 i Malmberget
d. 2019 i Uppsala

farfar
Johan Greve Juul
f. 1889 i Aurland
d. 1965 i Bærum

farmor
Signe Bie
f. 1898 i Geithus
d. 1972 i Bærum

morfar
Natanael Salomonsson
f. 1890 i Övre Soppero
d. 1948 i Malmberget

mormor
Hilda E. D. Söderberg
f. 1898 i Gällivare
d. 1969 i Malmberget

farfars far
Eilert P. Juul
f. 1852 i Kristiansund
d. 1928 i Oslo

farfars mor
Thora Greve
f. 1861 i Sund
d. 1941 i Sandefjord

farmors far
Hans Bie
f. 1855 i Grimstad
d. 1930 i Oslo

farmors mor
Helga C. H. Voigt
f. 1860 i Modum i Oslo
d. 1951 i Oslo

morfars far
Salomon Johansson
f. 1840 i Soppero
d. 1919 i Övre Soppero

morfars mor
Sara Sofia Johansdr Häggroth
f. 1843 i Jukkasjärvi
d. 1911 i Ö. Soppero

mormors far
Nils Erik Söderberg
f. 1849 i Gällivare
d. 1905 i Gällivare

mormors mor
Sara Lomm
f. 1859 i Nederkalix
d. 1935 i Gällivare

farfars farfar
Christian Juul
f. 1819 i Kristiansund
d. 1877 i Krist:sund

farfars morfar
Johan Fritzner Greve
f. 1832 i Hosanger
d. 1907 i Bergen

farmors farfar
Emil Bie
f. 1820 i Grimstad
d. 1900 i Østre Toten

farmors morfar
Carl H. Voigt
f. 1833 i Chemnitz, Tyskland
d. 1924 i Oslo

morfars farfar
Johan Johansson Ylitalo
f. 1795 i Jukkasjärvi
d. 1870 i Soppero

morfars morfar
Johan Henrik Häggroth
f. 1800 i Jukkasjärvi
d. 1852 i Jukkasjärvi

mormors farfar
Nils Fredrik Söderberg
f. 1817 i Jokkmokk
d. 1884 i Gällivare

mormors morfar
Isak J:son Lomm
f. 1817 i Kemi, Finland
d. 1891 i Kalix

farfars farmor
Caroline G. Wullum
f. 1823 i Wullum
d. 1859 i Kristiansund

farfars mormor
Anna Elisabeth Skjoldborg
f. 1834 i Bergen
d. 1877 i Jølster

farmors farmor
Hilleborg J. Helmer
f. 1818 i Grimstad
D. 1863 i Kristiansund

farmors mormor
Alexandrine Faltin
f. 1827 i Wefel, Preussen
d. 1914 i Oslo

morfars farmor
Johanna M Häggroth
f. 1798 i Jukkasjärvi
d. 1870 i Soppero

morfars mormor
Anna Lisa Hansdtr Spett
f. 1813 i Jukkasjärvi
d. 1882 i Jukkasjärvi

mormors farmor
Sigrid P:dr Sterffa
f. 1816 i Kilvo, Gällivare
d. 1901 i Gällivare

mormors mormor
Barbro K. Nilsson
f. 1815 i Påläng, Nederkalix
d. 1950 i Kalix

Greta Nilsson föddes den 28 mars 1921 i Älvsbyn. Hon var femte barnet i en syskonskara på tio. Föräldrarna var C. O. Nyström och Edith Nyström. 1942 gifte hon sig med bagaren Gösta Nilsson. Polarbröds rötter går tillbaka till 1879, men det var Gösta och Greta Nilsson som grundade Polarbageriet i Älvsbyn i sin nuvarande form, eller rättare sagt i den form det hade innan den ödesdigra branden i augusti 2020. Redan under hös-

ten kom Polarbröd igång med att göra polar-klämmor igen, smörgåsen som hålls färsk genom att frysas. Det säger något om hur viktig Polarklämman är för företaget. Den geniala idén var det Greta Nilsson som kom på. I reportaget som följer berättar vi hur det gick till. Reportaget publicerades två gånger 2005, i PiteåÄlvsbyGuiden och i en tidning om kvinnliga innovatörer. Greta Nilsson avled i september 2016.

Greta Nilsson. RENKLÄMMANS MODER

Det här är berättelsen om hur Renklämman, eller Polarklämman som den egentligen heter, kom till. Det är också berättelsen om hur en helt vanlig smörgås blev en storsäljare som kom att tillverkas helt maskinellt och säljas i miljontal per år. Greta Nilsson uppfann världens första djupfrysta smörgås.

Bagarparet Greta och Gösta Nilsson drev Konditori Centrum i Älvsbyn i många år, men när teven kom i början av 1960-talet minskade antalet kunder på konditoriet drastiskt. För att komplettera verksamheten började de därför sälja fika i stugan vid Kanisbacken. Där brukade Greta göra smörgåsstrutar av den rågkaka som de bakade på den tiden. Hon skar en rund kaka i fyra delar och fyllde med renstek och andra pålägg. Strutarna blev väldigt populära, så när det var fint väder och mycket folk i backen tog de snabbt slut.

- Det var ett problem för oss att det aldrig gick att beräkna åtgången av smörgåsar, eftersom vädret var avgörande för hur många kunder det blev under dagen, berättar Greta.

- När ungdomarna besviket sa ”Har du ingen rågstrut med renkött?” förstod jag att den kunde bli en storsäljare.

Greta funderade på hur hon skulle lösa problemet med att alltid kunna ha lagom antal smörgåsar till försäljning oavsett väder.

- Då kom jag på att jag kunde göra dem i förväg och frysa in dem. Jag gjorde två sorter, en med renkött och en med messmör. Sedan styckfrös jag dem och packade dem i tårtkartonger. Det rymdes 30 stycken i varje.

- När jag tog fram dem tinade de snabbt och jag kunde alltid ha tillräckligt många för försälj-

Greta Nilsson bjöd gärna på en polarklämma till kaffet hemma i sin lägenhet på Storgatan framför fotografier av sex generationer bagare. Bilden är från 2005.

ning, utan att riskera att det blev en massa över.

Något att äta i bussen

I början av 70-talet skulle Norrbottens Konditoriförening slås ihop med Norrlands Bageri-

och konditoriförening. Inför detta bjöds norrlandsföreningens styrelse till Norrbotten. När de hade landat på Kallax var det meningen att de skulle äta middag innan de åkte vidare med buss. Men planet var försenat och mid-dagen hanns inte med. Detta fick Gösta veta i telefon precis när han och Greta skulle åka hemifrån.

– Då sa han ”Greta, kan du ta med något åt dem att äta i bussen”. Vad skulle jag göra? Vilken tur att jag hade färdiga rågstutar i frysen! Jag tog med några kartonger.

I bussen fick alla var sin smörgås. Greta satt längst fram bredvid en man som hon inte kände. Han frågade henne vad det var de åt.

- Jag trodde att han var missnöjd för att de inte fick något bättre att äta, så jag svarade inte utan satt tyst. Då reste han sig upp, vände sig bakåt i bussen och sa högt ”Finns det ingen som kan berätta vad det är vi äter?”

- Gösta, som satt längre bak, svarade ”det kan du fråga den du sitter bredvid, det är hon som har gjort dem”.

- Det var så pinsamt, jag ville bara försvinna, men då vände sig mannen mot mig och sa ”Det var det godaste jag någonsin har ätit på en buss!” Då kändes det förstås bättre!

Det visade sig senare att mannen var vd för Svenska Arbetsgivareföreningen.

– Jag minns inte varför han var med på resan, men i alla fall så hade jag ju tagit med mig flera kartonger så på hemvägen ett par dagar senare fick de en smörgås till. Då frågade han om jag hade gjort dem på morgonen eftersom de var lika färska som när de kom. Jag förklarade att eftersom brödet fryses in direkt efter bakning håller det sig färskt flera dagar efter upptining.

- Då sa han ”Inte ska du sitta här och hålla en sådan här sak hemlig för världen! Nu är det du som börjar marknadsföra den!”

Made in Sweden

Greta Nilsson tog till sig berömmet och det goda rådet. 1971, när det blev Norrbottens tur att visa upp sig på Norrlandscenter i Stockholm, tog hon chansen.

-Jag bad min kusin, som är konstnär, göra en förpackning som såg ut som en kåta till smörgåsarna och bad honom rita ett emblem med en ren med högt huvud. Jag hade nämligen hört att ledarrenen bär huvudet högt och en sådan skulle det såklart vara.

-Jag hade dessutom nyss gått en kvällskurs i engelska och lärt mig ordet sandwich, så jag kallade smörgåsen ”Polar Sandwich” och på

förpackningen skrev vi ”Made in Sweden”, säger Greta leende och medger att hon inom sig redan då hade en vision att rågstruten verkligen skulle komma att bli en storsäljare.

Trots det blev hon överrumplad av den uppståndelse smörgåsen väckte i Stockholm. Den uppmärksammades i tidningar och tv, det tyska flygbolaget Lufthansa frågade hur många smörgåsar de kunde leverera i veckan och så vidare. - I ett tv-program efteråt fick vi höra att världens första djupfrysta smörgås hade uppfunnits, säger Greta och skrattar glatt igen.

Polar Sandwich fick senare ge namn till rågbrödet som den var gjord på, Polarkakan, och även till företaget där den bakades, Polarbageriet, vilket så småningom ändrades till Polarbröd. Smörgåsen heter numer Polarklämman och sedan länge tillverkas den helt maskinellt. Men det är fortfarande exakt samma smörgås som Greta började göra i Kanis.

Greta Nilsson och dottern Elisabet demonstrerade renklämman, eller Polar Sandwich som den då kallades, för första gången 1971 på Norrlandscenter i Stockholm. Foto: Bert Persson

Den Gamla Bilden Berättar

Det här vackra vykortet skickades med hälsningar från en vän den 8 maj 1904 till Emil Backlund i Ytterbäck. Vem vännen var vet vi inte, men om Emil kan vi berätta en del.

Emils mamma Mathilda Fredrika Svendsdotter föddes den 10 februari 1867 i Gammelträsk, Piteå. Hennes föräldrar var Sven Andersson, född 1824 i Piteå landsförsamling och Anna Fredrika Andersdotter, född 1828 i Lillpiteå. De gifte sig 1851 och bodde i Gammelträsk tills de dog, hon redan 1870 och han år 1900.

I november 1889 fick Mathilda plats som piga hos familjen Stenvall i Kälsberg, Älvsbyn. På försommaren 1890 blev hon med barn och den 6 mars nästa år föddes Emil Artur. I födelseboken står det att hans fader är okänd, men Mathilda lär ha berättat att det var husbonden i Kälsberg som var pappa till honom. Mathilda och Emil bodde kvar i Kälsberg när han föddes, men i januari 1892 gifte hon sig med den 32-årige änkemannen och tvåbarnsfadern Johan Backlund som vi tror bodde i Ytterbäck, och flyttade till honom.

Johan Backlund var född i Byn, Älvbyn, den 26 maj 1860. Hans föräldrar var Anders Persson Backlund, född 1804 i Byn, Piteå och Margareta Catharina Olofsdotter, född 1822 i Byn, Älvsbyn. Johan hade gift sig 1884 med Sara Catharina Eriksdotter, född den 4 november 1865 i Korsträsk. Hennes föräldrar var Erik Mathias Hansson, född 1836 i Korsträsk och Maria Erika Olofsdotter, född 1834 i Teuger. De gifte sig 1864 Korsträsk och bodde där tills de dog i början på 1900-talet.

Johan och Sara hade fått tre barn, Frida Augusta som föddes i december 1884 och bara blev 1 år och 9 månader gammal, Carl Arthur, född den 20 mars 1887 och Anders Elis, född den 27 juni 1889. Sara dog i maj 1890 när pojkarna var 3 år respektive 11 månader gamla.

Johan jobbade som färjkarl, sannolikt på färjan som gick över älven vid Norra Byn. Han var också jordägare på fastigheten Norra Byn 4. Vi tror att det är den plats som kom att

kallas Ytterbäck. Tidigare på 1800-talet fanns en stor jordegendom i Älvsbyn som hette Byn 4. Bostadshuset låg vid dagens Tärnstigen. Inägorna sträckte sig från nuvarande centrum till älven. Ett utmarksskifte gick ända till det område där Ytterbäcken ligger. Kanske fick det området beteckningen Norra Byn 4 när det genom jorddelning skiljdes från Byn 4. Enligt Johans och Saras barnbarn ska Johan ha blivit markägare där och byggt huset som fortfarande står kvar. Den första gången vi sett Ytterbäck nämnas i kyrkböckerna är dock så sent som 1961 när Johans son Artur dör där. Tidigare noteringar anger Norra Byn 4, men det finns ättlingar som har varit hos dem i Ytterbäcken flera år tidigare och vi vet ju också att vykortet till Emil är adresserat till Ytterbäck, så senast 1904 måste de ha bott där. Mycket talar alltså för att fastigheten Norra Byn 4 låg i Ytterbäck. Vet någon läsare hur det förhåller sig med den här saken? Hör gärna av dig i så fall! >>>

Johan och Mathilda fostrade tillsammans de tre pojkarna men fick inga gemensamma barn. När Emil var 13 år skickade "en vän" i Älvsbyn fyra vykort till honom. Alla föreställde kvinnor klädda i en vacker dräkt. Vem denna vän var är det nog ingen idag som vet.

Efter jul 1909 flyttade Emil som 18-åring till Boden, förmodligen för att göra värnplikt. 1913 kom han tillbaka till Älvsbyn och var då utbildad korpral. Han uppges då vara stamanställd korpral, det vill säga avlönad yrkesmilitär. 1915, mitt

Korpral Emil Backlund och hans styvbror Arthur Backlund fotograferade i Boden, kanske under krigsberedskapstiden.

under brinnande världskrig, skrev Emil dock in sig på Piteå sjömanshus och gick till sjöss. Han fick anställning som eldare på fartyget Torneå. Enligt fartygsfakta.se ägdes S/S Torneå av Finska Ångfartygs AB i Helsingfors och gick vid den tiden på sträckan Helsingfors - Hangö - Stockholm. Förmodligen arbetade Emil bara där en kort tid för att sedan ta värvning på en båt som gick över Atlanten. Kanske ville han emigrera till USA men fick inte något flyttbetyg från Älvsbyn på grund av att han varit stamanställd.

Om det var så vet vi inte, men däremot vet vi att den 25 augusti 1916 rymde han från båten i Philadelphia och skrev in sig i USA. Detta var han inte ensam om att göra. I sjömanshusets register finns flera anteckningar om sjömän som rymt.

Från Philadelphia tog sig Emil till Michigan, närmare bestämt till den lilla staden Gladstone som ligger i Delta county vid viken Little Bay de Noc i norra delen av sjön Michigan. Vad han gjorde de första två åren vet vi inte, men 1918 flyttade han till Brampton som är ett lantligt område cirka en mil norr om Gladstone. Där blev han jordbruksarbetare.

Någon gång under de här åren bytte Emil Backlund namn till Michael Castor. Så småningom mötte han också kärleken och gifte sig den 22 maj 1920 med blott 17-åriga Elsie Johnson. De gifte sig i hamnstaden Escabana som ligger ungefär en mil söder om Gladstone. Elsie var född och uppvuxen i Gladstone. Hennes föräldrar Matt och Josephine Johnson sägs ha kommit från Finland.

Året efter vigseln föddes dottern Elsie Mathilda. Familjen bodde då i Michigan, gissningsvis i Brampton. När dottern Doris Josephine föddes två år senare bodde de i Racine som är en industristad i Wisconsin, några timmars resa i sydlig riktning från Brampton. Några år senare, senast 1930 när sonen Alaric Ingmar föddes, flyttade de tillbaka till Brampton. Troligen fick de också en dotter 1925 som dog strax efter födseln. Hon finns inte registrerad som dotter till dem men det finns en begravningsnotis som tyder på att hon var deras barn.

Föräldrarnas namn stämmer och även bostadsorten där vi vet att de bodde fem år senare. Begravningen hölls i en >>>>

Infant Daughter Is Buried Friday

Funeral services were conducted Friday afternoon for the infant daughter of Mr. and Mrs. Mike Castor of Brampton, with the Rev. C. E. Olsson, pastor of the Swedish Lutheran church, in charge. Burial following the services was made in Fernwood cemetery. The baby died shortly after birth. The family has the sympathy of the community in its loss.

Översättning: **Nyfödd dotter begravdes i fredags**
I fredags eftermiddag hölls begravningsgudstjänst för Mr. och Mrs. Mike Castors i Brampton nyfödda dotter. Kyrkoherde C. E. Olsson, pastor i den svenska lutherska kyrkan, var begravningsförrättare. Jordsättning följde på Fernwood kyrkogård. Barnet dog strax efter födseln. Samfundet beklagar familjens sorg.

svensk kyrka med svensk präst och tidsmässigt passar det in mellan Doris och Alarics födelse.

1930 när Alaric föds är Michael jordbrukare i Brampton med egen farm. 1940 har han fått amerikanskt medborgarskap men har förmodligen som så många andra drabbats hårt av den stora depressionen när som mest 15 miljoner amerikaner var arbetslösa, många av dem bönder. Det var tur för honom att han hade hunnit bli amerikansk medborgare och därför hade rätt att omfattas av systemet WPA, Works Project Administration, där arbetslösa medborgare blev statligt anställda för att få sysselsättning inom olika branscher som behövde byggas upp i landet, framför allt gällde det bygg- och anläggningsarbeten. 1942 registrerade Michael sig för att delta i Andra Världskriget. Vi har dock inte hittat någon uppgift på om han verkligen deltog eller inte.

I 70-årsåldern drabbades Michael av cancer i mage och lungor. När han dog i november 1963 begravdes han på Fernwood kyrkogård i Gladstone. Han var då morfar och farfar till flera barnbarn. Frun Elsie flyttade senare till LaCrosse vid Mississippifloden i Wisconsin där den äldsta dottern Elsie Mathilda med familj bodde. Även Doris Josephine bodde då i Wisconsin. Elsie dog i augusti 1993.

**Death Claims
Michael Castor**

Michael Castor, 72, of Brampton, died at 4:50 p.m. Friday at his home following a lengthy illness.

Mr. Castor was born in Sweden March 6, 1891 and he came to Gladstone in 1916. In 1918 he moved to Brampton where he became engaged in farming.

He is survived by his wife, Elsie; a son, Alaric at home; and two daughters, Mrs. Wilbus (Doris) O'Rouke of LaCrosse, Wis. and Mrs. John (Matilda) Dreese of California.

The body was taken to the Kelley Funeral Home where friends may begin calling Sunday afternoon.

Funeral services will be held at 2 p.m. Monday from the funeral home. Burial will be in Fernwood Cemetery.

Översättning: **Michael Castor har avlidit**

Michael Castor, 72, i Brampton avled i fredags kl 16.50 i hemmet efter en lång tids sjukdom.

Mr. Castor föddes i Sverige den 6 mars 1891 och kom till Gladstone 1916. 1918 flyttade han till Brampton där han blev jordbruksarbetare.

Han sörjs av hustrun Elsie, sonen Alaric som bor hemma, och två döttrar: Mrs Wilbus (Doris) O'Rouke i LaCrosse och Mrs. John (Matilda) Dreese i Kalifornien. Kroppen har förts till Kelley begravningsbyrå. Vänner kan framföra sina kondoleanser där på söndag eftermiddag. Begravningen kommer att hållas på måndag kl 14.00 på begravningsbyrån. Jordsättning- en blir på Fernwood kyrkogård.

Båda döttrarna och Alarics fru har dött under 2000-talet, men vi har inte kunnat hitta någon dödsannons för Alaric och vi tror därför att han lever. Han ska i så fall fylla 92 år i år. Vid hans hustrus död bodde de och barnen Eric och Ingrid kvar i Brampton, så det är väl troligt att han fortfarande bor där. De hade då sex barnbarn och tretton barnbarns barn, alla Älvsbyättlingar. Undrar om de vet att de är det... och tänk om de visste att vi skriver om dem här.

Vad hände under tiden i Älvsbyn? Jo, Johans son/Emils styvbror Arthur Backlund tog över gården i Ytterbäcken efter Johans död 1945. Mathilda bodde kvar till sin död 1958. >>>

Mathilda Fredrika Svensdotter på ett fotografi taget av Fia Engelmark i Älvsbyn. Tänk vad hon ska ha saknat sin son och önskat att få träffa sina barnbarn. På nästa sida finns ett foto av Emil och barnen.

Genom åren fick hon brev och vykort från Emil, skrivna till "Kära mor" och ibland till "Kära Madame". Han berättade väldigt lite i breven om vad han sysslade med, men skickade 10 dollar när hon hade födelsedag så att hon "kunde köpa sig något" och någon gång skickade han med ett fotografi av sig och familjen.

Styvbrodern Artur Backlund var gift med Vilma. De blev morföräldrar till Gerd Karlsson i Högheden. När Gerd gick igenom sakerna i huset efter sin mormor Vilmas död 1982 hittade hon breven och korten som Emil hade skickat och vykortet till Emil från en vän, som Mathilda hade sparat i alla år.

Michael Castor med barnen på ett fotografi som han skickade till sin mamma Mathilda. Det bör vara taget 1932 eller 1933. Fotografen hade lite otur... men visst är den äldsta dottern Elsie Mathilda lik sin farmor!

Tack Gerd Karlsson för att vi fick låna vykortet till den här berättelsen och för att du letade fram de gamla breven och fotografierna när vi började ställa frågor. Ett stort tack också till Carin Blom och Margaretha Johansson som har gjort all forskning om Emil/Michael, samt till Daniel Nordebo som hjälpte oss med fastighetsfrågan.

Bondens byggnader förr

Bondens byggnader förr är rätt kända såväl till antal som till funktion. Vi får utgå från att de var många till antalet och att de alla hade en speciell funktion. I norra Sverige var de byggda av liggande timmer som nogsamt hopfogats i knutar och ordentligt tätats med mossor mellan stockvarven. Med gårdens byggnader och hölador inräknade kunde de uppgå till 30-50 hus.

1500-talet

En av de äldsta beskrivningarna som vi har av en besutten bondgård i norra Sverige, får vi av resenären Augustin, friherre till Mörsberg och Beffort, som år 1592 företog en sjöresa från Stockholm och upp mot Kvarken och Bottenviken. Exakt hur långt han nådde vet vi inte, men han bör ha nått fram åtminstone till Holmöarna mellan Umeå och Vasa. Han skildrar också samer och renar samt hur de förstnämnda var mycket förfarna i trolldomskonster. Han köpte även pälsverk, lappskor och stövlar av renskinn av detta för honom exotiska folk. Mest intressant för oss är dock beskrivningen av bönderna och dess byggnader, vilken lyder sålunda:

Bönderna är välbärgade, frisinnade och trohjärtade, men de är barbariskt vilda som själva landet och alla byar gäller hos dem för städer, och varje rum är ett särskilt hus, så att en enda bonde har omkring 10 till 12 eller fler hus, förutom köket som ligger för sig självt. Husen är oftast byggda av trä, som bara är barkat men inte upphugget. Taket är belagt med torv, där det växer gräs om sommaren, fönstren är i taket. Här bredvid har jag låtit rita av en bondgård med en svensk bonde och hans hustru i en by.

Tyvärr vet vi inte i vilken by denna bondgård var belägen, men sannolikt någonstans efter södra Norrlandskusten eftersom det var den sträcka han färdades. På ovan nämnda illustration ser vi något som närmast liknar ställningen till en lappkåta, men som i dokument från tidigt 1700-

En norrländsk by enligt Augustin von Mörsbergs reseberättelse 1592.

tal benämns som "störhus", närmast liknande de i Dalarna befintliga eldhusen.

1600-talet

På Landsarkivet i Härnösand förvaras den så kallade Boströmska samlingen, som hopbragts av kronofogden Carl Jakob Boström och hans son häradshövdingen Lars Olof Boström och bland annat består av ett antal arvskiften, bouppteckningar och inventeringar från Luleå socken under åren 1691-1709. Av totalt bevarade 99 aktstycken består 22 av enbart byggnadsinventeringar. Dessa har sannolikt uppkommit i samband med överlåtelse av den fasta egendomen, det vill säga hus och jordägor.

Eftersom byggnaderna ofta beskrivs som gamla och dåliga kan vi nog utgå från att de i huvudsak har uppförts under första hälften av 1600-talet och således är representativa för detta århundrade. Vid värdering av Jakob Jakobsson hemman i Rutvik om 7/16 mantal år 1697 så uppräknas följande byggnader:

1. En byggnad med 10 fönster, bestående av storstuga, kammare, bagarstuga och farstu.
2. Ett nytt stall med "Mossa Botten" och nytt tak.
3. En gammal lada med "loo" (kornlada med tröskloge).
4. Ett gammalt häbbre med dörr, gångjärn och lås.

>>>>

5. En ny portbyggnad med dörr, gångjärn och lås.
6. En ny smedja med dörr och gångjärn.
7. En badstuga med dörr och gångjärn.
8. En gammal hölada vid gården.
9. Ett gammalt fähus med dörr och gångjärn.
10. Ett litet gethus med dörr och gångjärn.
11. En höbod med dörr vid gården.
12. En källare med litet hus över med dörr och gångjärn.
13. Ett "himmel huus" (hemlighus eller utedass).

Dessutom fanns säkert ett okänt antal nyare och äldre hölador ute på markerna, men dessa upptas inte vid inventeringen. Anmärkningsvärd är dock likheten i antal med de av friherren drygt hundra år tidigare uppgivna 10-12 husen på bondens gård.

Här ser vi således alla delar i en fyrkantsbyggd gård med mangårdsbyggnad, i form av en parstuga, på ena sidan och en stor portbyggnad på den motsatta sidan. Däremellan finner vi en del av de övriga husen, som tillsammans bildar en veritabel bondeborg i trä.

1700-talet

När den franska gradmätningsexpeditionen färdades upp till Tornedalen i mitten på 1700-talet fann man dylika fyrkantsbyggda gårdsanläggningar och expeditionens illustratör tecknade en sådan på Kortaniemi gård i Kittisvaara den 20 september 1736.

Med smärre skillnader var detta byggnadsskick det allt dominerande på den norr- och västerbottniske bondens gård under 1600- och 1700-talet. Det finns en utmärkt beskrivning av hur det kunde se ut i slutet av 1700-talet, då resenären Lars W Rothoff färdades genom Västerbottens kustland sommaren 1783. Han lämnar följande informativa uppgifter i Stockholmsavisen Dagligt Allehanda:

Nästan alla hus på landet som i städerna täckas med näver, varunder och varöver lägges s k hol- eller takved, bestående av unga mest oklurna träd. På en ordinär bondstuga, som består av kök, gästkammare och dagligt rum med förstuga, ligger utanpå nävern aldrig mindre än 300, ofta 400, unga runda träd och under nävern fordras lika mycket, så att endast till taket åtgår ca 700 träd.

>>>

En fyrkantsbyggd gård i Tornedalen enligt Outhiers Journal från en resa i Norden 1736-1737.

Mest var lantman har dessutom brygghus med en liten kammare (d v s bagarstuga), fähus, stall, färhus, portlider, torkbadstuga, sädesbod på stolpar och andra bodar, byggda var för sig. Dessutom stuga och stall vid kyrkan och på ängarna 20, 30, ja kanske 40 små hölador. Icke nog härmed, en besutten bonde håller också boningsrum och fähus vid fäbodarna, där kreatur betas om sommaren, kanske han även har en eller annan bod vid stora strömfäll allt däruti upplägga tjära och andra varor, som nedflottas till städerna. Alla dessa hus måste täckas på samma sätt med takved. Denna takved måste förnyas efter 15-20 år. För övrigt må man bekänna att sällan träffas så stora och snygga, ja möblerade rum med stora fönster hos någon allmoge i Sverige som härstädes!

Det är inte utan att man efter nästan 250 år ännu känner skribentens förtrytelse över den stora mängd unga träd som gick åt på varje bondgård. Förmodligen var dock takveden väl torkad när den byttes ut och fick då göra en sista tjänst som vedbrand i de bränsleslukande öppna spisarna.

Älvsbybygden

Uppgifter om byggnadsbeståndet i Älvsbybygden under äldre tid är mycket sparsamma. Bevarade bouppteckningar har inte mycket att berätta. Av 36 inventeringar från åren 1780-99 finner vi endast en som innehåller en detaljerad förteckning över gårdens samtliga byggnader och det är efter Anders Olofsson Lindberg på Byn nr 1. Följande byggnader ingick i denna förteckning:

1. En gård bestående av en gammal byggnad indelt i två stugor, förstuga och kammare med spis i alla rum (det vill säga en parstuga).

Bilder från Oberá

I Bya-Bladet nr 37 finns en artikel skriven av Judith Holmbom där hon berättar om Per Anton Olofsson i Nystrand och hans familjs utvandring till Brasilien och därifrån vidare till Oberá i Argentina. Det är en mycket intressant och gripande berättelse om de motgångar och vedermödor de mötte, men också om hur mycket bättre det blev när de till slut kom till Oberá där det redan fanns många svenska familjer, inte minst från Norrland.

2012 besökte jag Oberá i några dagar. Jag res-

2. Ett gammalt vedhus med nävertak.
3. En välvd källare utan bod.
4. Ett gammalt fähus med spis och nävertak.
5. Ett nytt sommarfähus med tak av bakved.
6. Ett nytt stall med lider och foderbod, stalltak av näver och övriga tak av bakved.
7. En foderlada med nytt nävertak.
8. En badstuga med ugn i gott stånd.
9. Ett avträde med gott nävertak.
10. En gammal foderlada med nävertak.
11. 1/3-del i ett båthus vid Sikforsen med dörr och lås samt tak av bakved.

Det enda som saknas för en komplett fyrkantsbyggd gårdsanläggning, som var det vanliga i kustlandet vid den här tiden, är en så kallad portbyggnad. Dessa började dock försvinna i slutet av 1700-talet och ersättas av en öppnare gårdsbildning. Det var nämligen vid denna tid som hemmansklyvningar började bli mer vanliga och det var ofta just portbyggnaden som flyttades bort och fick utgöra mangårdsbyggnad på den nya gården. I stall och fähus hos Anders Lindberg samsades 2 gamla hästar, 2 kor, 2 kalvar, 3 får och 7 lamm, vilket var ovanligt lite nötkreatur för en välsituerad bonde i Byn vid denna tid.

Huruvida gårdarna i Älvsbybygden någonsin varit fyrkantsbyggda är dock en öppen fråga. En kontroll av storskifteskartorna för Byn, Korsträsk, Visträsk, Muskus och Manjärv ger dock vid handen att ingen av gårdarna i dessa byar bestod av fyrkantsbyggda anläggningar vid slutet av 1700-talet.

Anders Sandström Tjugondag Knut 2021

te med en grupp i Sydamerika och vår reseledare hade god kontakt med några av de 5000 svenskättlingarna i staden. De hade förberett middag för oss i Nordiska huset när vi kom och nästa dag besökte vi bland annat den svenska skolan, kyrkan och kyrkogården. På en gata såg jag "Bröderna Hedmans verkstad". Det jag inte visste då är att dessa bröder Hedman faktiskt tillhör samma släkt som Bröderna Hedmans i Älvsbyn.

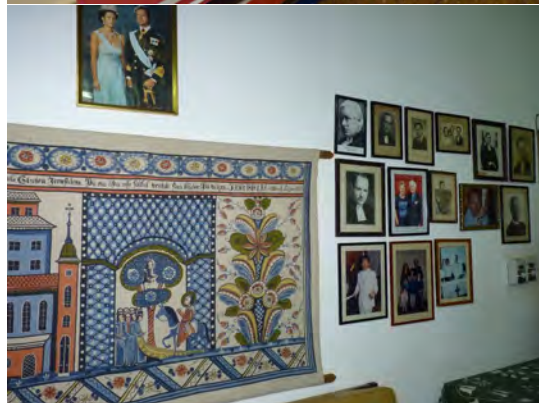
Jag tänkte visa några bilder som jag tog i Oberá. De har ingen direkt koppling till Älvsbyn, men kan kanske vara intressanta ändå med tanke på artikeln för två nummer sedan. >>>

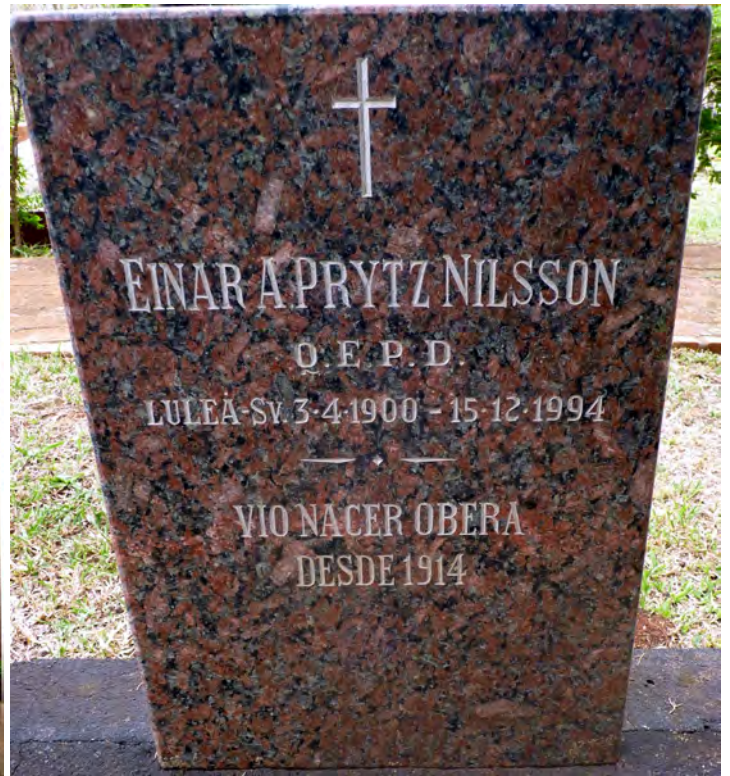

Det vackra fönstret kommer inte till sin rätt när solen skiner på det.

”Parroquia Lutherana Olaus Petri” står det ute på väggen på den svenska kyrkan i Oberá, alltså Olaus Petri Lutherska församling. Kyrkan är enkel och stilren med vackra glasmosaikfönster längs den ena väggen. Gudstjänster och sammankomster hålls på spanska. Det är numer en mycket liten del av svenskättlingarna som kan svenska, så även om den svenska psalmboken finns där, så är det den spanska psalmboken och gudstjänstordningen som används.

I församlingsvåningen som ligger intill kyrksalen är det mycket i inredningen som påminner om Sverige. I fönstren hänger gardiner med dalahästar, på väggen hänger ett fotografi på det svenska kungaparet och i bokhyllan finns Utvandrarna och andra svenska böcker. Men som sagt, det är närmast att ses som nostalgi. Åren har gått och det är inte längre mycket annan än de svenska efternamnen som berättar att många här är svenskättlingar. >>>

Svenska kyrkogården i Oberá

Jag måste också berätta om Lucia som jag säger "Tack" till på bilden till vänster. Hon var inte född när hennes föräldrar och farföräldrar kom från norra Sverige till Oberá. Hennes farmor lärde sig inte spanska, så för att kunna prata med farmor måste Lucia lära sig svenska. När vi var där var hon 70 år och hade alltid önskat att resa till Sverige, men vågade inte på grund av flygrädsla. Men prata svenska kunde hon! Felfritt och helt utan brytning. Något enstaka vokalljud kunde möjligen "avslöja" henne men det var knappt märkbart. Det var intressant att höra henne använda en del gammaldags svenska ord som jag inte tror att jag någonsin hört någon använda. Lucia och de andra i Nordiska föreningen i Oberá var fantastiskt gästvänliga och tog emot oss på bästa tänkbara sätt. Jag önskar att jag med visshet hade kunnat säga "På återseende" till Lucia och de andra Norrlandsättlingarna i Oberá. ●

Nyforsgruppens arbete är klart

Nyfors en del av Byn

NYHET!

Drygt 100 sidor om Nyfors historia som häfte eller bok i A4-format. Pris: 150 kr. Porto för häfte 50 kr och för bok 70 kr tillkommer om det ska skickas med post.

Beställ hos Börje Isaksson

Tel: Tel: 072-514 15 88

e-post:

borjeisaksson@telia.com

Berättelser från Vidsel med omnejd

Åtta Vidsels- och Bredselsbor berättar om sina liv från förr.

Häftet kostar 100 kr. Porto på 40 kr tillkommer om det ska skickas med post.

Beställ häftet hos Inger Torgersson

tel: 070-634 52 53

e-post: inger.torgersson@telia.com

Dödsannonser och

Inbjudningar till begravningar

Senaste utgåvan av kopierade dödsannonser och inbjudningar till begravningar fram till 1970. Hela 2849 dokument, varav ca 385 inbjudningar till begravningar och resten dödsannonser på avlidna Älvsbybor. Den äldsta annonsen är från 1881. Annonserna ligger på ett USB-minne och kostar 100 kr. Porto 30 kr tillkommer om det ska skickas med post.

Beställ hos Ann-Sofie Öberg e-post:

obergfia@gmail.com

Triologin GENialiskt Spännande och fantastiska DNA-historier från verkligheten skrivna av Elisabet Nordebo och illustrerade av Anna Edin. Köp alla tre böckerna för endast 300:- (+porto 59:-) Mejla din beställning till asynjapublishing@gmail.com

Gamla hantverk i Älvsbybygden I och II

Älvsby Kyrkstad

PDF-filer av tre häften om Älvsbybygden som inte finns i tryck längre. Ursprungligen utgivna 1996-1999 av Älvsby Hembygdsförening samt Kyrkstadgruppen. Det handlar om barberare & herrfrisörer, barnmorskor, damfrisörer, murare, skomakare, smeder, sotare, stenarbetare, sömmerskor, urmakare, bagare, båtbyggare, glasmästare, kopparslagare, målare, skraddare, slaktare, snickare och vulkare som var verksamma i Älvsbyn på 1900-talet.

Filerna ligger på ett USB-minne. Pris: 100 kr. Porto 30 kr tillkommer om det skall skickas med post.

Beställ hos Monika Jonsson tel: 070-221 02 94

e-post: monika.jonsson@telia.com

!REA på återstående böcker REA!

Byar i södra Älvsbyn

Älvsbyns Forskarförenings bok om byarna Nygård, Högheden, Nydal, Bränna, Småträsk, Tvärsel, Snårbäcksliden och Kälsberg. Utgiven 2011. **Endast 50 kr!** (Tidigare pris 300:-) Om boken ska skickas med post tillkommer 80 kronor i porto.

Beställ hos Gun Jonsson tel: 070-320 77 56, e-post: gunjons@telia.com

I biblioteket finns *Forskarhörnan* och *Forskargrottan*.

Välkommen till måndagsträffarna!

På måndagar träffas vi i Forskarhörnan i biblioteket i Älvsbyn klockan 15.00 - 17.00. Medlemmar ur styrelsen är där och hälsar välkommen. De visar vilket material föreningen har och kan även ge dig råd och tips om din släktforskning om du önskar det. Medlemmar får forska i Forskargrottan och använda allt material som föreningen har och även använda föreningens abonnemang på Arkiv Digital.

OBS! Måndagsträffarna är tills vidare inställda.

Vill du börja släktforska eller lära dig mer om släktforskning?

Ta kontakt med Inger Torgersson så får du veta mer om våra kurser. Hon kan även berätta om distanskurser hos ABF.
Tel: 070-634 52 53
e-post: inger.torgersson@telia.com

Gravstensinventeringen kompletteras

Hittills har 7300 gravar i Älvsbyn lagts in i gravstensinventeringens databas. I höstas kompletterades den med gravar på Skogskyrkogården. På hemsidan gravar.rotter.se kan du hitta alla gravar som finns i databasen.

OBS OBS OBS OBS OBS OBS OBS

Årsmötet flyttas till senare tillfälle på grund av pandemin och föreskrifterna för sammankomster.

OBS OBS OBS OBS OBS OBS OBS

Älvsbyns forskarförenings styrelse

Ta gärna kontakt med styrelsen med frågor och förslag!

Ordf. Anders Sandström	tel: 070-678 89 75
Vice ordf. Monika Jonsson	tel: 070-221 02 94
Kassör Catharina Berggren	tel: 070-891 22 74
Sekr. Birgit Lundkvist	tel: 073-815 36 02
Ledam. Ann-Sofie Öberg	tel: 070-274 54 90
Ledam. Börje Isaksson	tel: 072-514 15 88
Ledam. Berit Ljuslinder	tel: 070-523 67 68

Ers. Inger Torgersson	tel: 070-634 52 53
Ers. Margaretha Johansson	tel: 073-964 45 59
Ers. Margareta Holmström	tel: 070 664 45 86
Ers. Helena Stenberg	tel: 070-624 91 89
Ers. Inger Öhlund	tel: 070-678 52 04

Revisor Bo Öhlund	tel: 070-651 66 32
Revis. ers. Robert Lidström	tel: 070-592 86 32

Valberedning:	
Britt Norman	tel: 073 803 77 22
Helena Stenberg	tel: 070-624 91 89
Margaretha Johansson	tel: 073-964 45 59

Redaktör Byabladet:	
Elisabet Nordebo	tel: 070-614 86 78
epost: elisa.nordebo@gmail.com	

Känner du någon som du tror är intresserad av
släktforskning och/eller bygdehistoria?
Glöm då inte att du alltid kan värva medlemmar till
Älvsbyns forskarförening!

Styrelsen önskar alla medlemmar en fin vårvinter
med många härliga dagar och en förhoppning om
att den för med sig att vi snart kan börja träffas
igen.

Sov du lilla videung... Från Lillkanisberget mot Storkanisberget en kall januaridag 2021.